

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 409

гр. Габрово , 23.07.2021 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ГАБРОВО, СЪСТАВ I в закрито заседание на двадесет и трети юли, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Веселина Топалова
Членове:	Ива Димова Симона Миланези

като разгледа докладваното от Ива Димова Въззивно частно гражданско дело № 20214200500292 по описа за 2021 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 275 във вр. с 274, ал. 1, т. 1 от ГПК.

Образувано е по частна жалба от адв. А. Г., адв. М. М., адв. Ц. М., адв. В. М. против определение № 288 от 29.04.2021 г. на РС - Габрово постановено по гр. д. № 597/2021 г.

В жалбата се излагат доводи за неправилност и незаконосъобразност на постановеното определение, като постановено в противоречие на съдопроизводствените правила и при непълнота на доказателствата.

Твърди се, че съдът е постановил определението си при непълнотата на доказателствата, тъй като действително твърдели, че И.А.С. е поставен под запрещение и му е назначен настойник - директора на ЦНС, но съдът не събрал доказателства за това твърдение, което те само предполагали, че е така, въпреки тяхното искане. Така се стигнало до постановяване на акт обоснован с предположения и пропускът на РС да събере необходимите доказателства обуславя и необоснованост на постановения акт. Съдът следвало да установи, преди да постанови акта си, дали действително И.С. е поставен под запрещение, дали има настойник и как е назначен той.

Съдът следвало да съобрази, че към датата на подаване на жалбата им Н. е непълнолетен и следвало в производството, на осн. чл. 15, ал. 1 от ЗЗДет. същото да бъде изслушано. Също така детето имало близък роднина - майка му, която е можело да бъде призована и на нея следвало да се даде възможност първо да стане настойник на детето. Освен това съдът, във връзка с упражнено насилие над И. и воденото следствено дело, следвало да събере информация относно това кой упражнява настойничеството върху детето, като вместо това съдът се ограничил до извода, че И., поради здравословното му

състояние не може да волеобразува. Съдът не е събрал никакви доказателства за здравословното му състояние. Съдът имал предрасъдъчно отношение за дискриминация, като е недопустимо съдебни актове да почиват на предположения. Твърди се, че преди да достигне до каквито и да било изводи съдът следвало да установи по безспорен начин обстоятелствата около дееспособността на Н..

Неправилно съдът е прекратил производството по делото поради липсата на активна процесуална легитимация на жалбоподателите. Съгласно чл. 26, ал. 1 от ГПК главни страни в съдебното производство са лицата, от чието име се търси защита. От изложеното в жалбата, с която РС бил сезиран, ясно били изложени факти определящи И.С. като човек с увреждания, като житейската му ситуация разкрива елементи на уязвимост и конфликт на интереси между него и евентуално представляващите го лица. И., поради това трайно е лишен от достъп до правосъдие за защита на своите накърнени права и тези обстоятелства ясно са посочени пред районния съд, който не ги е взел предвид. Съдът следвало да приеме, че по отношение на И.С. следвало пряко да се приложи Конвенцията за правата на хората с увреждания /КПХУ/.

Според жалбоподателите чл. 26 и чл. 28 от ГПК разкриват непряка дискриминация по смисъла на Закона за защита от дискриминация - водят до невъможност човек в ситуацията на И.С. да получи правосъдие. Това било в пряко противоречие с чл. 13 КПХУ във вр. с чл. 5 от КБР.

Районният съд е разполагал с правни средства за осигуряване на достъп до правосъдие на И.С. като му назначи особен предсатвител в настоящото производство и същият следвало да бъде изслушан. Ако се приеме, че не са налице правни средства, които да осигурят на И. достъп до правосъдие и разглеждане на иск за обезщетение за претърпени вреди във връзка с упражнено върху същия насилие, както и за преустановяване на институционализацията му, то би следвало да се разглежда като нарушение на чл. 13 от ЕКПЧОС.

Твърди се, че на И.С., като човек с увреждания, следвало да се признае правоспособност и дееспособност наравно с всички останали във всички сфери на живота му и да му се осигури ефективен достъп до правосъдие. Излагат доводи, за да подкрепят твърденията си и заключават, че той може самостоятелно да упражнява редица свои права и в този смисъл отказът за достъпи и среща с него е още по - незаконосъобразен. Съдът незаконосъобразно не е уважил искането им за конституиране и изслушване на майката на И., като дори не се бил произнесъл по него.

Молят да се отмени обжалваното определение и съдът да се произнесе по същество на спора или да върне делото за извършване на следващите се процесуални действия.

Излагат се доводи, защо имат право да се срещат с И., като тези им доводи не били обсъдени от районния съд.

Молят, да се отмени обжалвания акт, да се съберат описаните доказателства, след което да се конституира И.С. като страна, неговия попечител или настойник, както и да се конституират близките на детето, като заинтересована страна, да се изслуша И.. След като се разрешат процесуалните въпроси, касаещи правото на достъп до правосъдие на И.С., молят съдът да се произнесе по същество на спора.

Настоящият състав на съд намира, че жалбата е подадена в срок, от лица, които имат право на това и е подадена срещу съдебен акт, който подлежи на обжалване, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Първоинстанционният съд е сезиран с жалба от адв. А. Г., адв. М. М., адв. Ц. М., адв. В. М. против Кмета на Община Габрово, в качеството му на орган по настойничество и попечителство, във връзка с настойничеството на И.А.С., роден на 11.07.2002 г. Твърди се, че жалбата е срещу отказа от страна на отговорния орган да упражни правомощията си в защита на интересите и правата на поставения под запрещение и в риск И.С., за което бил надлежно сезиран от тях с писмо получено на 25.01.2021 г. Твърдят, че като адвокати правозащитници поискали среща с И.С., тъй като същият пострадал от насилие през м. Януари 2018 г. Считат, че правата на И., във връзка с претърпяното насилие, не били пълноценно упражнени и защитени, бил нарушен достъпът му до правосъдие, правото му да участва в производства, както и да предяви иск за обезщетение от вреди, като тези права систематично са му отказвани. Поискали среща с И. от директора на ЦНСТДМУ - Хризантема, но получили писмо с изх. № 8/25.01.2021 г. - отказ, от който било видно, че същата не проявила разбиране и готовност да им укаже съдействие за защита на правата и интересите на посочения младеж. Полученият отказ обжалвали пред Кмета, като Орган на настойничеството и попечителството, като на 16.03.2021 г. получили писмо, в което отново се съдържал отказ да ги допуснат до среща с И.. Твърдят, че по този начин е ограничен достъпа му до правосъдие, във връзка с упражненото над него насилие.

Молят да се отмени обжалвания отказ на Кмета на Община Габрово - за осигуряването им на среща с И.С. и да се постанови решение, с което да се отмени същия и да им се разрешат извършването на правни и фактически действия, поискани от тях. Правят искане И. да бъде конституиран по делото и да му се назначи особен представител.

В допълнителна молба, в изпълнение на указанията на РС- Габрово, обосновават правния си интерес от качеството си на адвокати за защита на правата на децата и възрастни с ментални увреждания, които водят дела по индивидуални жалби и по общи стратегически дела, с цел реалното приложение на разпоредбите на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Освен за защита на собствени права, ще се реализират и техни права като адвокати, гарантирани им от Конституцията на Република България и Закона за адвокатурата - правото на достъп и правото им на среща с клиента, което обуславяло

правния им интерес.

За да постанови обжалваното определение и да прекрати производството по делото, първоинстанционният съд е приел, че жалбата е процесуално недопустима по подробно изложени доводи. Приел е, че жалбоподателите не са легитимирани по смисъла на чл. 161 от СК, тъй като не са заинтересовани лица по смисъла на закона, а именно роднини или близки на поставеното под запрещение лице. Освен това недопустимо е да се обосновава правен интерес с евентуалното засягане на чужди права, предвид забраната на чл. 26, ал. 2 от ГПК. Искането за среща с лицето не би довело до защита на конкретно субективно право на адвокатите - правозащитници, тъй като поставеното под запрещение лице не е техен клиент. Жалбата е недопустима, тъй като не съдържа допустим петитум в частта за разрешаване извършването на поисканите от жалбоподателя правни и фактически действия, тъй като съдът няма правомощия да дава задължителни указания на длъжностните лица извън производството по обжалване на действията посочени в чл. 161 от СК. Съдът не е компетентен да дава указания на друг държавен орган как да упражнява правомощията си, в това число да го задължава да осигурява срещи между поставени под запрещение и трети лица, тъй като съдът разрешава спорове при накърнени субективни материални права.

Настоящият състав на съда споделя приетото от първоинстанционния съд в обжалваното определение, като с оглед наведените възражения във въззивната жалба намира следното:

Съгласно действащата норматива уредба на чл. 161 от СК действията на органа по настойничество и попечителство могат да се обжалват от заинтересованите лица или прокурора. На първо място Кметът на Общината, като орган по настойничество и попечителство, се произнася с акт по отправените към него искания, като в конкретния случай в жалбата пред районния съд се сочи, че същият е постановил отказ, за което жалбоподателите са уведомени с писмо с изх. № ОСД - 02-01-25#2. Този отказ на органа по настойничество и попечителство не е представен от жалбоподателите и липсва акт, който да бъде проверен от съда относно неговата законосъобразност.

На второ място при постановяване на обжалвания съдебен акт съдът не е следвало да събира исканите доказателства, при приетото от него като основен довод, че за жалбоподателите липсва активна процесуална легитимация за предявяване на жалбата. Преди съдът да се произнесе по доказателствените искания на страните в производството, проверява процесуалните предпоставки за допустимост на исковете, респ. в конкретния случай правото да се обжалват действията на органа по настойничество и попечителство. След като приема, че не са активно легитимирани, тъй като не са сред заинтересованите лица по смисъла на чл. 161 от СК, съдът не следва да събира исканите доказателства. Твърдението на жалбоподателите, че те само предполагат, че И. е поставен под запрещение и му е назначен настойник - директора на заведението, в което е настанен, не задължава първоинстанционния съд да проверява предположенията на страните преди да постанови

актовете си, тъй като страната следва да представи доказателствата, с които разполага в подкрепа на твърденията си или да се снабди с удостоверение от съда за снабдяването с такива, с които не разполага. В този смисъл съдът не е постановил необоснован съдебен акт.

Относно възражението, за нарушаване на процесуалните правила във връзка с неизслушване от страна на районния съд на непълнолетния И. по реда на чл. 15 от ЗЗДет., съдът намира, че същото е неоснователно, тъй като такова изслушване следва да се извърши от съда, само ако бъде разглеждана жалбата по същество, но не и в производството по реда на чл. 130 от ГПК, а именно при проверка на допустимостта на производството. Обстоятелствата около деспособността на соченото от жалбоподателите лице И.С. не е следвало да се изследват от съда, тъй като същото не предмет на производството по чл. 161 от СК, в което се обжалват действията на органа по настойничество и попечителство.

Настоящият състав на съда споделя изводите на РС- Габрово относно липсата на активна процесуална легитимация на жалбоподателите да обжалват действията на органа по настойничество и попечителство, тъй като не са "заинтересована страна" по смисла на чл. 161 от СК. Тази категория лица са тези, които имат родствени отношения с лицето или други фактически отношения, които предполагат установена трайна връзка. Съдът изцяло споделя изложените мотиви в тази част от обжалваното определение, като не следва да ги повтаря.

Относно възраженията в жалбата, че се търси защита на главна страна в евентуален процес са ирелевантни за преценката на първоинстанционния съд, тъй като жалбата е подадена от лица чужди на евентуално засегнатия И., а чужди права могат да се упражняват само в предвидените от закона случаи, съгласно чл. 26, ал. 2 от ГПК, като настоящия не е такъв. Надлежна страна е носителя на правото на иск за разрешаване на правен спор, който е предмет на процеса, като процесуалната легитимация е принадлежност на правото на иск и легитимирано лице значи законово овластено лице. За да е законово овластен адвоката, в това му качество, за да участва в процес и да упражнява правата на доверителя си, същият следва да е надлежно упълномощен за това по реда на чл. 34 от ГПК. Във всички останали случаи адвокатът не е по принцип процесуално легитимиран да защитава /упражнява/ чужди права, за които не е овластен. Адвокатът в процеса, действа от чуждо име, отклонява от себе си последиците на водения процес и остава спрямо тях трето лице и той не става страна даже, когато изцяло замества страна във водене на делото. Останалите наведени възражения в жалбата по отношение достъпа до правосъдие на И. не са обсъждани, не са решаващи и не са взети предвид от съда при постановяване на обжалваното определение.

Предвид гореизложеното обжалваното определение е правилно и законосъобразно и следва да бъде потвърдено, а жалбата да се остави без уважение, като неоснователна и недоказана.

Водим от горното съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение № 288 от 29.04.2021 г. на Габровски районен съд постановено по гр.д. № 597/2021 г. като правилно и законосъобразно.

Определението подлежи на касационно обжалване в едноседмичен срок от връчването му на страните пред ВКС на РБ при наличието на касационните основания по чл. 280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____